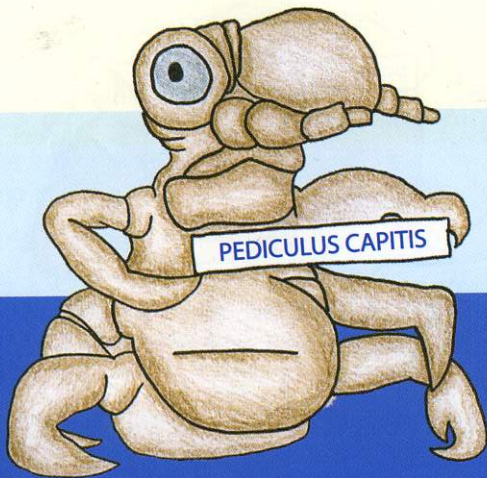
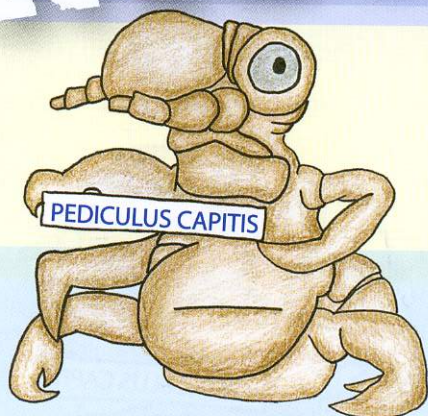

Da si ne bomo več belili glave

**Ko se
naš
glavnik
spotakne
ob uši**

Wanted

KAJ SO UŠI?

Uš (*pediculus capitis*) je **majhna žuželka** sivo-bele barve, ki nima kril in **živi izključno na glavi človeka**, kjer se hrani z njegovo krvjo (to pomeni, da je parazit).

Velika je od 1 do 4 milimetrov. Naseli se v laseh, tako da se pritrdi na naše lasišče. Zaradi sline, ki jo vbrizgava v našo kožo, nas ob mestu vboda srbi.

Ušivost vsekakor ni nevarna za naše zdravje, ker ne povzroča nobene bolezni.

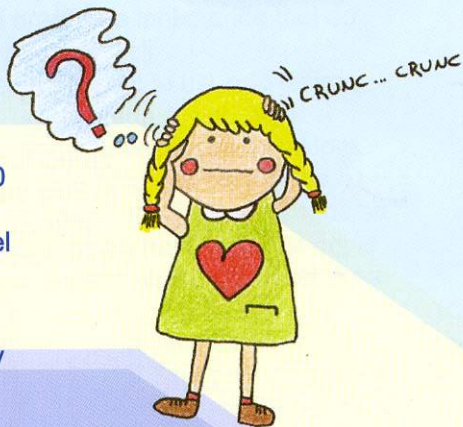
KAKO ŽIVIJO UŠI?

Uš potrebuje za svoje življenje hrano (kri) in toploto (telesno temperaturo okrog 35° - 36°C): zaradi tega običajno ne preživi, če je več kot 24 ur dalec od svojega gostitelja.

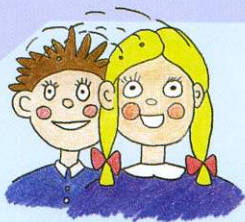
Razmnožuje se tako, da samice izležejo jajčeca, ki jim pravimo gnide. Gnide so ovalne oblike, bele barve in manjše od glavice igle.

Samica živi 3 tedne in izleže približno 300 jajčec. Pri tem izloča lepljivo tekočino, zaradi katere se uši pritrdijo na spodnji del posameznih las (od 4 do 6 mm od lasišča).

Po približno tednu dni se gnide razvijejo v žuželke, s tem pa se začne nov cikel razmnoževanja.

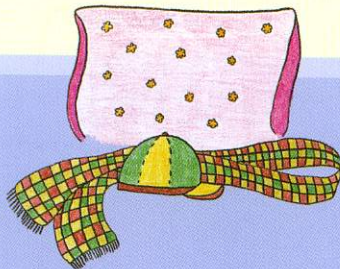
KAKO SE UŠI PRENAŠAJO?

Uš se pomika zelo hitro in se prenaša z neposrednim stikom, tako da "hodi" z ene glave na drugo.

Sicer pa se uši lahko prenašajo tudi posredno, če uporabljamo čepice, glavnike, ovratne rute in vzglavnike, ki so jih **malo prej** uporabljale osebe z ušmi.

Uš se ne meni za čistočo naše glave. Vseeno ji je, ali so naši lasje čisti ali umazani. Najraje ima otroke, ki so zaradi igre zelo pogostoma v telesnem stiku z vrstniki. Sicer pa je ušivost (to je strokovni izraz za ta pojav) razširjena tudi med odraslimi.

KAKO OPAZIMO UŠIVOST?

Glavni simptom, ki nas opozori, da so se na našem lasišču mogoče naselile uši, je srbenje. Lasišče nas srbi zaradi dražljive slin, ki jo izloča ta parazit. Vsekakor pa ni rečeno, da uši vedno povzročajo srbenje.

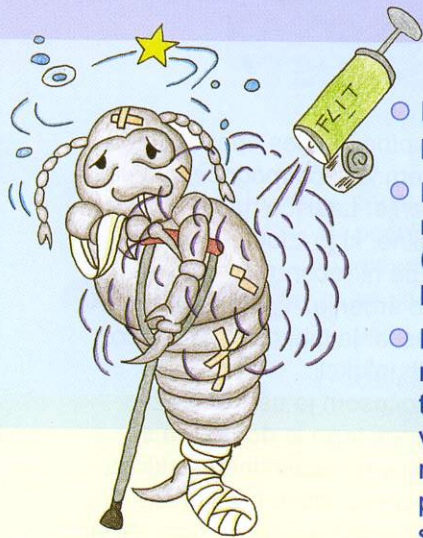
Zaradi praskanja lahko pride tudi do bakterijskih infekcij.

S prostim očesom je uši zelo težko opaziti, zaradi tega je dobro, da si pomagamo s povečevalnim steklom. Najpogosteje opazimo prav gnide, ki se od prhljaja razlikujejo po tem, da so trdno pritrjene na naše lase. Običajno se zadržujejo na tilniku, za ušesi in na čelu.

Če naletimo na jajčeca daleč proč od lasišča (od 3 do 4 cm), pomeni, da so bila na laseh že dolgo, vendar se niso odprla in so kot taka ostala pritrjena na laseh, ki so medtem zrasi.

KAKO SE LAHKO ZNEBIMO NEZAŽELJENEG

Če odkrijemo prisotnost uši ali

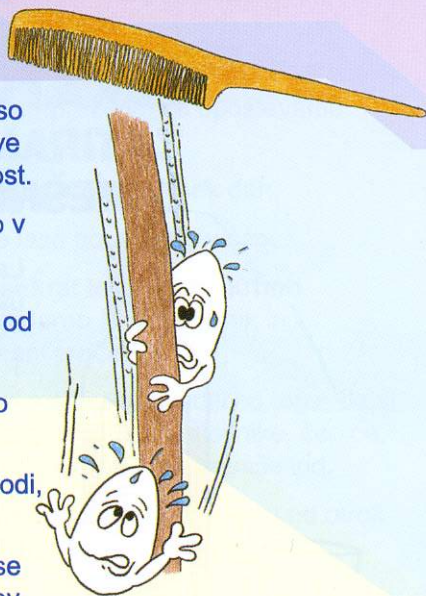

- Na lase nanesemo specifično sredstvo proti temu parazitu.
- Pri uporabi sredstev proti ušem moramo natančno upoštevati priložena navodila (držati se moramo navodil o odmerkih in o pogostnosti uporabe).
- Po uporabi sredstva lase speremo z mešanico vode in kisa (100 gr kisa v litru tople vode). Z brisačo, ki jo tudi namočimo v tej raztopini, nato še 15-30 minut nanašamo na lase isto tekočino. S pomočjo svojega *ph* kis raztopi lepljivo snov, s katero so gnide pritrjene na lase.
- Po spiranju z mešanico vode in kisa s prsti odstranimo vse gnide (eno za drugo, tako kot bi sneli bisere z ogrlice).
- Gnide moramo odstranjevati s precejšnjo silo, ker so močno pritrjene na lase.

A GOSTA

gnid, moramo storiti naslednje:

- Po 8-10 dneh moramo postopek ponoviti, zato da se ne bi iz jajčec, ki so kljub vsemu ostala na glavi, razvile nove žuželke, ki bi ponovno povzročile ušivost.
- Posteljnino, brisače in vse, kar je prišlo v stik s paraziti ali z njihovimi gnidami, moramo oprati v pralnem stroju pri temperaturi 60°C (pri temperaturi, višji od 55°C, pomrejo tako uši kot gnide).
- Tudi glavnike in krtače za lase moramo oprati v topli vodi (55°-60°C).
- Obleke, ki jih ne moremo prati v topli vodi, razkužimo s kemičnim čiščenjem.
- Ko ima kdo v družini uši, je dobro, da se pregledajo glave vseh družinskih članov. Ko opazimo uši pri otroku, moramo **takoj obvestiti njegovo šolo in vsa okolja, v katera je zahajal zadnje čase**. Treba je namreč preveriti, ali so se uši nalezli tudi njegovi sošolci.

ZAKAJ VČASIH PRI ZATIRANJU UŠI NISMO USPEŠNI

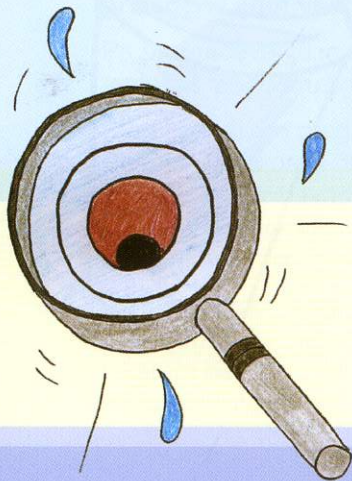
Lahko se zgodi, da pri zatiranju uši nismo uspešni. To pomeni:

1. da nismo ustrezno uporabljali sredstva proti ušem: postopka nismo ponovili po 8-10 dneh; uporabljali smo premajhen odmerek sredstva, ki ni prišlo v stik s celotnim lasiščem in/ali z vsemi lasmi od lasišča do konic;
2. da je oseba z ušmi preveč odporna proti takim sredstvom;
3. da nismo popolnoma odstranili vseh gnid.

KAKO SE LAHKO IZOGNEMO UŠEM?

Ušivost lahko preprečimo, če upoštevamo naslednje nasvete.

- Česati se moramo vsak dan.
- Dolge lase povežemo v čop.
- Vsaj **enkrat tedensko skrbno pregledamo lasišče**, tilnik in zaušesni predel.
- Otroke moramo odvaditi od tega, da si s sošolci izmenjujejo glavnike, čepice, rute, sponke za lase, brisače ipd.
- V primeru, da so pri katerem od otrok odkrili uši, je treba vsak dan pregledovati tudi lasišče njegovih sošolcev.

ČESA NE SMEMO STORITI

- Sredstev za zatiranje ne smemo uporabljati v preventivne namene. Ta sredstva so namreč lahko tudi škodljiva. Če preveč razdražijo lasišče, to postane bolj odporno in zmanjšuje učinkovitost samih sredstev.
- Stanovanja, v katerem živi oseba z ušivostjo, ni treba razkužiti.
- Ušivosti ne smemo dojemati kot tragedijo.

ZAKLJUČEK

Ušivost se običajno pojavlja v okoljih, v katerem prihaja do tesnejših medosebnih odnosov. **Ušivost ni problem javnega zdravstva in lahko prizadene ljudi vseh socialnih slojev.**

Pri preprečevanju in odkrivanju ušivosti odigrava temeljno vlogo družina.

Starši naj redno pregledujejo lasišče svojih otrok. Poskrbijo naj, da si otroci dvakrat tedensko umivajo lase z navadnim šamponom. Ob vsakem umivanju las je dobro preveriti, da otroci nimajo nobenih gnid na lasišču.

Če starši opazijo na otrokovi glavi uši, morajo tako o tem obvestiti pristojne ljudi iz posameznih okolij, v katera navadno zahaja njihov otrok (jasli, vrtec, osnovna šola ipd.). S takim ravnanjem bodo dokazali, da so spoštljivi do drugih, hkrati pa bodo koristili svojemu otroku. Če se zainteresirano okolje pravočasno spopade s tem problemom, je namreč manj verjetno, da se vzpostavi začaran krog, v katerem se uši lahko svobodno širijo.

O UŠEH MORAMO VEDETI NASLEDNJE:

- Ne skačejo, ne letijo in ne morejo preživeti na zraku, če niso na svojem gostitelju.
- Ne prenašajo bolezni.
- Imajo enako rade vse socialne sloje.
- Ne pritegnejo jih nobene posebne vonjave, niti vonj po znoju.
- Ne zanima jih dolžina ali barva las.
- Živali jih ne morejo prenašati.
- Za njihovo uničenje nima smisla razkuževati prostorov.
- Kis, katran, nafta in žveplo jih ne uničijo.
- Sredstev proti zajedavcem nima smisla uporabljati pri preventivi.

Ministrstvo za zdravje: www.ministerosalute.it

Višji zavod za zdravstvo: www.iss.it

Oddelek za preventivo - U.O.I.S.P.P.A.

Za dodatne informacije
nas pokličite na tel. št.:
040 3997490

Zamisel in projekt:
Roberta Fedele,
Alessandra Pemper